

سرشناسه	: حبیبی، میترا، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: راهنمای طراحی منظر در شهر/ تألیف میترا حبیبی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه هنر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۰ ص.: مصور (بخشی رنگی)؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۳۱۶ - ۳۲۰.
یادداشت	: واژه نامه.
موضوع	: طراحی منظر
موضوع	: زیباسازی شهری
موضوع	: معماری -- زیبایی شناسی
شناسه افزوده	: دانشگاه هنر
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۲ر۲ ح/۴۵/۴۷۲ SB۴۷۲
رده بندی دیویی	: ۷۱۲/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۰۹۰۹۸

عنوان: راهنمای طراحی منظر در شهر

نویسنده: خانم میترا حبیبی

ویراستار:

صفحه آرائی:

طراح جلد:

ناشر: دانشگاه هنر

چاپ و صحافی: دانشگاه هنر

تیراژ:

نوبت چاپ:

قطع: رحلی

شابك: 9786006513065 :

کلیه حقوق برای دانشگاه هنر محفوظ است

شورای تخصصی انتشارات: دکتر محمدرضا حسینی، دکتر شهاب الدین عادل، دکتر احمد تندی، دکتر محمدرضا آزادفهر،

خانم دکتر مهشید شکوهی

کمیته انتشارات: برات حسین پور (مدیر اجرایی)، امیر شاهمرادی، فریبا حیدری (بازرگانی، امور اداری)

راهنمای طراحی منظر در شهر

تالیف:
دکتر میترا حبیبی

توضیحات

- عکس ها :

- تمامی عکس های کتاب که شرح آنها، همراه با ذکر تاریخ است، توسط نگارنده برداشت شده است.
- عکس های بدون تاریخ و مآخذ، از سایت های اینترنتی، جستجو و انتخاب گردیده اند.
- عکس هایی که از منابع مورد مطالعه، گزینش شده اند، مآخذ مربوطه در شرح آنها، درج شده است.

- طراحی اسکیس ها :

- مهندس مانی اخوان زنجان، کارشناس ارشد معماری
- مهندس سهند اجاللی، کارشناس معماری

- طرح روی جلد : سها سالکی، گرافیکست

- صفحه آرایي : حسين زرياب خويي، گرافیکست

- همکار تدوين : مهندس محمدهادي غيائي، کارشناس ارشد برنامه ريزي شهري و منطقه اي

تقدیم به پدرم و مادرم

پدری که به من، فرصت و آزادی داد تا

در طبیعت بکر و زیبای طالقان، زندگی کنم

و مادری که به من آموخت، تا برای

ریگ بیابان

جهیدن ملخ

و برگ درختان خداوند را شکر گویم.

یادشان گرامی

تقدیر و تشکر

لازم می دانم در فرآیند تدوین این کتاب از راهنمایی های ارزشمند استاد بزرگوارم، آقای دکتر ایرج اعتصام سپاسگزاری نمایم،

همچنین قدردان همکاری موثر و همه جانبه آقای مهندس محمد هادی غیائی در تدوین مجدد و نهایی این مجموعه می باشم و از زحمات خانم مهندس شراره عظیمی در تنظیم برخی از فصول و خانم ها مهندس صدف نصیرپور، مهندس مهرنوش حسن زاده و آقای مهندس میلاد پیرایه گر به جهت همکاری در برگردان اولیه بخشی از مطالب این کتاب تشکر می کنم.

و از همکاران محترم و ارجمندم در گروه شهرسازی، معاونت محترم پژوهشی و انتشارات دانشگاه هنر تهران که موجبات، اصلاح و چاپ این کتاب را فراهم آوردند نیز، صمیمانه سپاسگزاری می نمایم.

فهرست مطالب..... صفحه

۱- مقدمه	۱۷
۲- اهمیت فضاهای سبز شهری	۲۴
۱-۲- طراحی منظر Landscaping	۳۰
۳- عناصر موثر طبیعی در شکل گیری فضاها و ساختار شهر	۳۵
۱-۳- ویژگی های طبیعی چشم انداز	۳۸
۲-۳- تناسب ویژگی های چشم انداز با عملکرد مورد انتظار	۶۳
۳-۳- تنوع و توالی دید در طراحی منظر	۶۳
۴-۳- شفافیت و طراحی	۶۵
۵-۳- دورنما یا افق دید	۶۵
۶-۳- انتهای دید	۶۷
۱-۶-۳- درک و طراحی مرحله ای انتهای دید	۶۸
۷-۳- محور چشم انداز	۷۲
۱-۷-۳- خصوصیات محور	۷۲
۲-۷-۳- محور به عنوان عنصر متحد کننده	۷۴
۳-۷-۳- سایر ویژگی های محور	۷۵
۴-۷-۳- طراحی محور متقارن	۷۵
۱-۴-۷-۳- تقارن و پویایی	۷۷
۲-۴-۷-۳- استبداد تقارن	۷۷
۵-۷-۳- تعادل بصری و عدم تقارن	۷۸
۶-۷-۳- طراحی نامتقارن	۸۰
۷-۷-۳- رشد ارگانیک	۸۱
۸-۷-۳- طراحی ارگانیک	۸۱
۹-۷-۳- مدیریت منابع بصری (دیداری)	۸۳

فهرست مطالب..... صفحه

۴- زمین	۸۵
۴-۱- قطعه زمین شهری	۸۷
۴-۱-۱- مقیاس در شهر	۸۷
۴-۱-۲- معابر شهری	۸۸
۴-۱-۳- اقلیم و عوارض طبیعی در شهر	۸۸
۴-۲- زمین روستایی	۹۰
۴-۳- زمین و سطوح شیبدار	۹۲
۴-۴- زمین و سطوح صاف	۱۰۸
۴-۵- سایر سایت ها	۱۱۲
۵- آب	۱۱۳
۵-۱- آب، تمدن و شهرنشینی	۱۱۳
۵-۲- آب در چرخه طبیعی	۱۱۶
۵-۳- آب و طراحی منظر	۱۱۸
۵-۴- آب، شهر و طراحی	۱۲۱
۵-۴-۱- حفظ منابع آب	۱۲۴
۵-۴-۲- آب، طراحی و شکل گیری فضاهای انسانی (شهری - روستایی)	۱۲۵
۵-۴-۲-۱- مسیرها، پل ها و عرشه ها	۱۳۲
۵-۴-۲-۲- لبه های آب	۱۳۳
۵-۴-۲-۳- آبگیرها، چشمه ها و آبشارها	۱۳۵
۶- پوشش گیاهی و فضای سبز	۱۴۸
۶-۱- عملکرد فضای سبز در مقیاس شهر	۱۴۸
۶-۱-۱- عملکرد فضای سبز و ساختار کالبدی شهر	۱۴۹
۶-۱-۲- عملکرد زیست محیطی یا اکولوژیکی	۱۴۹

فهرست مطالب..... صفحه

۶-۱-۳- عملکرد روانی - اجتماعی	۱۴۹
۶-۲- استفاده از پوشش گیاهی و فضای سبز در طراحی	۱۵۰
۶-۲-۱- تهیه نقشه پایه برای کاشت گیاهان و درختان	۱۵۳
۶-۲-۲- انتخاب گیاه	۱۵۳
۶-۳- توصیه های طراحی	۱۵۴
۶-۳-۱- شرایط جدید زندگی و نحوه استفاده از پوشش گیاهی و فضای سبز	۱۶۱

۷- اقلیم و آب و هوا	۱۹۸
۷-۱- اقلیم سرد	۱۹۹
۷-۱-۱- خصوصیات عمده آب و هوایی	۱۹۹
۷-۱-۲- توصیه های طراحی بافت	۲۰۰
۷-۱-۳- توصیه های مربوط به طراحی بناها	۲۰۰
۷-۲- اقلیم معتدل و مرطوب	۲۰۱
۷-۲-۱- خصوصیات عمده آب و هوایی	۲۰۱
۷-۲-۲- توصیه های طراحی بافت	۲۰۱
۷-۲-۳- توصیه های مربوط به طراحی بناها	۲۰۲
۷-۳- اقلیم گرم و مرطوب	۲۰۳
۷-۳-۱- خصوصیات عمده آب و هوایی	۲۰۳
۷-۳-۲- توصیه های طراحی بافت	۲۰۳
۷-۳-۳- توصیه های مربوط به طراحی بناها	۲۰۴
۷-۴- اقلیم گرم و خشک	۲۰۵
۷-۴-۱- خصوصیات عمده آب و هوایی	۲۰۵
۷-۴-۲- توصیه های طراحی بافت	۲۰۶
۷-۴-۳- توصیه های مربوط به طراحی بناها	۲۰۶
۷-۵- ویژگی های خرد اقلیم یا میکروکلیماتیک مکان طرح با توجه به موقعیت استقرار	۲۰۹

فهرست مطالب..... صفحه

۶-۷- توصیه های طراحی در انطباق با خرد اقلیم	۲۱۲
۷-۷- تاثیرات اجتماعی- فرهنگی اقلیم	۲۱۴
۸-۷- حرکت باد، جریان هوا و کاهش آلودگی هوا در سطح خیابان های شهری	۲۱۵
۱-۸-۷- نزدیکی به خیابان	۲۱۵
۲-۸-۷- جریان هوا، باد و نسیم در خیابان	۲۱۶
۱-۲-۸-۷- جریان هوا	۲۱۷
۲-۲-۸-۷- راه کارهای طراحی شهری در کاهش آلودگی هوای خیابان	۲۱۷
۳-۲-۸-۷- تقویت جریان هوا	۲۱۸
۴-۲-۸-۷- خارج کردن مواد آلاینده از هوا	۲۱۹
۵-۲-۸-۷- حفاظت از کاربریهای حساس به آلودگی	۲۱۹
۹-۷- جلوگیری از هدر رفتن انرژی	۲۲۱
۱-۹-۷- جلوگیری از اتلاف گرما	۲۲۱
۲-۹-۷- کاهش نیاز به سرما	۲۲۲
۳-۹-۷- استفاده ترمودینامیک طبیعی	۲۲۲
۸- مسکن و پیوند با عناصر طبیعی	۲۲۳
۱-۸- مسکن و طبیعت	۲۲۳
۲-۸- مسکن و نیازهای انسان	۲۲۶
۹- مبانی طراحی سه بعدی منظر	۲۲۹
۱-۹- فضا در طراحی منظر	۲۲۹
۱-۱-۹- روحیه فضا	۲۳۰
۱-۱-۱-۹- ناپایداری در فضا: ویژگی احجام و عوامل طبیعی	۲۳۱
۲-۱-۱-۹- آرامش در فضا: ویژگی احجام و عوامل محیطی	۲۳۱
۳-۱-۱-۹- ترس در فضا: ویژگی احجام و عوامل محیطی	۲۳۱

۲۳۲.....	۹-۱-۱-۴- شادمانی و سبک بالی در فضا: ویژگی احجام و عوامل طبیعی.....
۲۳۳.....	۹-۱-۱-۵- تفکر و تعمق در فضا: ویژگی احجام و عوامل طبیعی.....
۲۳۳.....	۹-۱-۱-۶- پویایی در فضا: ویژگی احجام و عوامل محیطی.....
۲۳۴.....	۹-۱-۱-۷- احساسات عاشقانه در فضا: ویژگی احجام و عوامل محیطی.....
۲۳۴.....	۹-۱-۱-۸- روحانیت و معنویت در فضا: ویژگی احجام و عوامل محیطی.....
۲۳۵.....	۹-۱-۱-۹- نارضایتی در فضا: ویژگی احجام و عوامل محیطی.....
۲۳۶.....	۹-۱-۱-۱۰- فضاهای موفق.....
۲۳۶.....	۹-۱-۲- اندازه و مقیاس در فضا.....
۲۳۸.....	۹-۱-۳- فرم فضا.....
۲۳۸.....	۹-۱-۴- رنگ فضا.....
۲۴۰.....	۹-۲- طراحی سه بعدی در فضاهای خارجی.....
۲۴۱.....	۹-۲-۱- سطح پایه.....
۲۴۱.....	۹-۲-۱-۱- خاک و سطح طبیعی زمین.....
۲۴۵.....	۹-۲-۲- سطح بالای سر (سقف).....
۲۴۸.....	۹-۲-۳- سطح عمودی.....
۲۴۹.....	۹-۲-۳-۱- محصوریت و حریم خصوصی.....
۲۴۹.....	۹-۲-۳-۲- کیفیت محصوریت (حصار کشی).....
۲۴۹.....	۹-۲-۳-۳- کنترل بصری.....
۲۵۰.....	۹-۲-۳-۴- عناصر داخل یک فضا.....
۲۵۱.....	۹-۲-۳-۵- سازه ها به عنوان عناصر عمودی.....
۲۵۱.....	۹-۲-۳-۶- عناصر عمودی به عنوان نقطه مرجع و هدایت کننده.....
۲۵۲.....	۹-۲-۳-۷- عناصر عمودی به عنوان مفصل.....
۲۵۳.....	۹-۲-۳-۸- عناصر عمودی به عنوان المانهای کنترل کننده.....
۲۵۴.....	۹-۲-۳-۹- گیاهان و سطوح عمودی.....
۲۵۶.....	۹-۲-۳-۱۰- محصوریت موثر.....

فهرست مطالب..... صفحه

۱۰- طراحی مسیرهای ارتباطی در محیط شهری و طبیعی.....	۲۵۷
۱۱- فرآیند تجزیه و تحلیل سایت.....	۲۶۱
۱۱-۱- مفهوم توسعه در سایت: انبساط و انقباض، طراحی ماهواره ای.....	۲۶۱
۱۱-۲- فرآیند بررسی و تحلیل سایت.....	۲۶۳
۱۱-۲-۱- احساس کیفیت ویژه زمین.....	۲۶۴
۱۱-۲-۲- راهنمای تحلیل سایت.....	۲۶۵
۱۱-۲-۲-۱- شناخت و اطلاعات وضع موجود منطقه.....	۲۶۵
۱۱-۲-۲-۲- محل پروژه.....	۲۶۶
۱۱-۲-۲-۳- نقشه تحلیل سایت.....	۲۶۷
۱۱-۳- ارزیابی پیامدهای زیست محیطی طراحی و ساخت پروژه.....	۲۶۹
۱۱-۴- تهیه طرح نهایی.....	۲۷۱
۱۱-۳- رویکرد جدید در برنامه ریزی توسعه با هدف حفاظت از محیط زیست P.C.D.....	۲۷۳
۱۲- توصیه های طراحی منظر در مقیاس شهر.....	۲۷۵
۱۲-۱- دیدگاه کلی.....	۲۷۵
۱۲-۲- سرمایه گذاری در طبیعت.....	۲۷۵
۱۲-۳- چشم انداز چند عملکردی شهری.....	۲۷۸
۱۲-۳-۱- مدیریت یکپارچه منابع طبیعی و مشاغل کشاورزی در شهر.....	۲۷۸
۱۲-۳-۲- مسیرهای سبز و مسیرهای آبی.....	۲۸۰
۱۲-۴- چشم انداز بومی شهری.....	۲۸۲
۱۲-۵- طراحی اکولوژیکی شهر، پایه ای برای آموزش های زیست محیطی.....	۲۸۴
۱۲-۵-۱- راهبردهای کلی طراحی اکولوژیکی در شهر.....	۲۸۴
۱۲-۶- راهبردهای طراحی در چشم اندازهای شهری.....	۲۹۱
۱۲-۶-۱- ساختار کالبدی شهر.....	۲۹۱

فهرست مطالب..... صفحه

۱۲-۶-۲- طراحی و استفاده از ویژگی های اصلی و تکمیلی محیط	۲۹۲
۱۲-۷- استقرار و جایگزینی سازگار کاربریهای شهری با محیط زیست	۲۹۴
۱۲-۸- ساختمانهای بلند در شهر	۲۹۴
۱۲-۹- پارک ها و فضاهای عمومی	۲۹۵
۱۲-۱۰- خیابان ها	۲۹۶
۱۲-۱۱- استفاده از زمین های بایر	۲۹۹
۱۲-۱۲- راههای ارتباطی	۲۹۹
۱۲-۱۲-۱- نحوه طراحی راههای ارتباطی	۳۰۲
۱۲-۱۲-۱-۱- روشنایی در راههای ارتباطی	۳۰۲
۱۲-۱۲-۲- علائم	۳۰۳
۱۲-۱۲-۳- گیاه کاری و شبکه های ارتباطی	۳۰۳
۱۲-۱۳- استفاده از زمین های صنعتی	۳۰۵
۱۲-۱۴- بازیافت	۳۰۷
۱۲-۱۵- استفاده از سایر فضاهای متفرقه	۳۰۷
۱۲-۱۶- پارک های بزرگ منطقه ای	۳۱۱
۱۲-۱۷- دفع آب های سطحی	۳۱۱

سخن پایانی..... ۳۱۴

فهرست منابع..... ۳۱۶